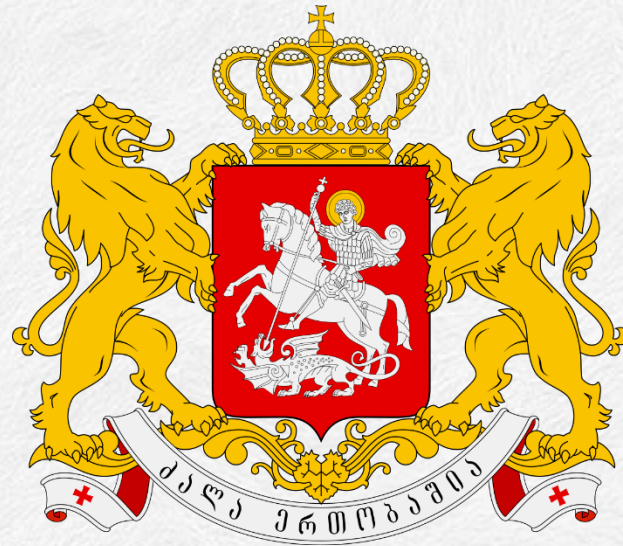

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლის სახელმწიფო პროგრამის
განხორციელება

2018 წელი

სახელმწიფო ღონისძიებები

აზიური ფაროსანა

გავრცელება საქართველოში:

წელი: 2016

რეგიონი: სამეგრელო, გურია, იმერეთი

დაზიანება: თხილი

წელი: 2017

რეგიონი: სამეგრელო, გურია, იმერეთი, აჭარა

დაზიანება: თხილი, ნაწილობრივ სიმინდი და ციტრუსი

შეიქმნა აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლის სახელმწიფო პროგრამა - 2018

- შემუშავდა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს, ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსა (USAID) და ევროკავშირის ყოვლისმომცველი ინსტიტუციური განვითარების პროგრამის (EU CIB) ხელშეწყობით;
- დოკუმენტის მომზადებისას გათვალისწინებულ იქნა ქართველი და უცხოელი მეცნიერების, პრაქტიკოსი მცენარეთა დამცველების და ენტომოლოგების რეკომენდაციები;
- დაეყრდნო 2017 წლის გამოცდილებას.

პროგრამის საფუძველზე შემუშავდა:

- სამოქმედო გეგმა;
- ბიუჯეტი.

სახელმწიფო ღონისძიებები

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ, აზიურ ფაროსანასთან ბრძოლის 2018 წლის პროგრამა გეგმის შესაბამისად და ვადების სრული დაცვით ხორციელდება:

- სახელმწიფოს მიერ მობილიზებულია 150 ერთეული მაღალი გამავლობის სპეციალიზებული ტექნიკა. აღნიშნული რესურსი გასულ წელთან შედარებით გაათმაგებულია;
- საჭიროების შემთხვევაში, მინდვრებსა და გაუვალ ადგილებში ტერიტორიები დამუშავდება 20-მდე ტრაქტორზე ჩასაბმელი შემასხურებელი აგრეგატით;
- საჭიროების შემთხვევაში, იგეგმება ავიაციის ჩართვა და მაღალი სიმძლავრის შესხურების აგრეგატის გამოყენება;
- წელს, არსებული რესურსით შესაძლებელია დამუშავდეს 250 ათასი ჰექტარი ფართობი ოთხჯერ;
- მავნებლის საწინააღმდეგო ღონისძიებებისთვის სახელმწიფოს მიერ შესყიდულია ქიმიური საშუალებები: 180 ათასი ლიტრი, ბიფენტრინის შემცველი ინსექტიციდი და 209 ათასი ლიტრი ზეთოვანი ინსექტიციდი (თერმული ნისლის ტექნოლოგია);
- მონიტორინგის მიზნით, მთელი ქვეყნის ტერიტორიაზე მიმდინარეობს 10 ათასი ფერომონის დამონტაჟება;
- ე.წ. „მოიზიდე და მოკალის“ სადგურებისთვის იგეგმება 110 ათასი ფერომონის გამოყენება, რომლებიც მავნებლის გავრცელების კერებში განთავსდება.

სახელმწიფო ღონისძიებები

აშუაშად, მავნებელთან ბრძოლის პროცესი აქტიურ ფაზაში გადავიდა და გაგრძელდება წლის ბოლომდე.

ამ პერიოდში განხორციელდება:

- შეწამვლითი სამუშაოები;
- გაგრძელდება მონიტორინგი;
- დამონტაჟდება „მოიზიდე და მოკალი“ სადგურები.

- ტყის საფარსა და დაცულ ტერიტორიებს, ინვაზიის მაღალი რისკის გამო განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა. ტყის პერიმეტრზე განთავსებულია მონიტორინგის სისტემები, აუცილებლობის შემთხვევაში რეაგირების მიზნით, „მოიზიდე და მოკალი“ სადგურების მეშვეობით;
- მავნებლის საწინააღმდეგო ღონისძიებების დაწყების ვადა და დასამუშავებელი ტერიტორიების არეალი მონიტორინგის შედეგების საფუძველზე განისაზღვრება. (როგორც კი ჰაერის საშუალო ტემპერატურა 15⁰ C-ს სტაბილურად აღწევს და მავნებელი აქტიურდება, იწყება ქიმიური წამლობა);
- საქართველოს სასაზღვრო გამშვებ პუნქტებში სხვადასხვა სახეობების მცენარეებისა და ნარგავების იმპორტი და ექსპორტი დაექვემდებარა განსაკუთრებულ ფიტოსანიტარულ კონტროლს.

სახელმწიფო ღონისძიებები

- კომპლექსური და კოორდინირებული მუშაობის მიზნით, აბაშის მუნიციპალიტეტში შეიქმნა მავნებელთან ბრძოლის საკოორდინაციო შტაბი;
- საკოორდინაციო შტაბი გაიხსნა ქობულეთის მუნიციპალიტეტის დაბა ჩაქვიშიც;

აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკას
გადაეცა:

- 20 ათასი ლიტრი პრეპარატი და 3 500 ცალი ფერომონი;
- მობილიზებულია 6 ერთეული მაღალი გამავლობის სპეცმანქანა თავისი შესაწამლი აგრეგატებით;
- საჭიროების შემთხვევაში, მზადაა 26 ერთეული სპეცტექნიკა, რათა მავნებლის საწინააღმდეგო ღონისძიებები დროულად და ეფექტიანად განხორციელდეს.

აბაშის საკოორდინაციო შტაბის საქმიანობა

➤ ➤ შესაწამლი ტერიტორიების მონიშვნა და დაგეგმარება:

ფერომონიანი მწერ საჭერის განლაგება საქართველოს ტერიტორიაზე; ყოველდღიური მონიტორინგი; მონაცემების ასახვა რეალურ დროში მობილური აპლიკაციის საშუალებით ინტერაქტიულ რუკაზე.

➤ ➤ მოსახლეობის ინფორმირება:

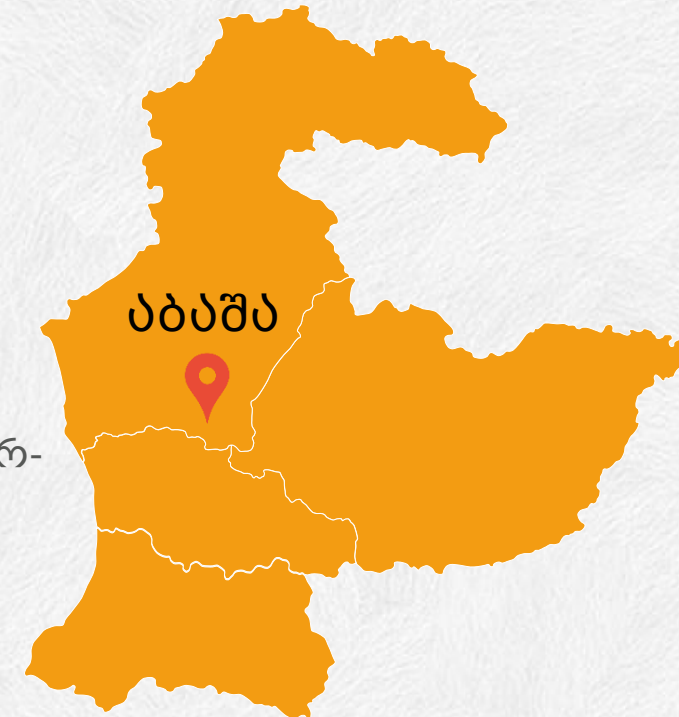
სმს შეტყობინება პასუხისმგებელ პირთან: მერიის ადმინისტრაცია, მერის წარმომადგენელი, სოფლის მაჟორიტარი, პოლიცია, საკონსულტაციო სამსახურები.

➤ ➤ შენამვლითი სამუშაოების დაწყება:

24 საათით ადრე მოსახლეობის ინფორმირება და გაფრთხილება შესაწამლ ღონისძიებებთან დაკავშირებით, შესაბამისი, მათ შორის უსაფრთხოების, ინსტრუქციების გაცემა (მაგ, ფუტკრის ჩაკეტვა; საცხოვრებელი სახლების კარ-ფანჯრის დახურვა და ა.შ.); სოფლის წარმომადგენელსა და ეკიპაჟს შორის შესრულებული სამუშაოს შესახებ აქტის გაფორმება.

➤ ➤ მონიტორინგი:

ფერომონიანი მწერ საჭერის გადანაწილება ტყის მასივების პირას (ყოველი 50 მეტრი) და კოორდინატის რუკაზე განთავსება. მიმაგრებული პასუხისმგებელი პირები: რეინჯერი და ტყის მცველი. პერიოდული შეწამვლა.

ერთიანი ელექტრონული საინფორმაციო სისტემა

საერთაშორისო ბაზარზე მართვა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

მანქანების GPS ხაფანგების რუკა მანქანების განრიგი სტატისტიკა

მანქანების GPS კოორდინატების რუკა

დაგეგმილი ღონისძიებები

მაისი 2018

ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	შაბ	კვი
	1	2	3	4	5
7	8	9	10	11	12
14	15	16	17	18	19
21	22	23	24	25	26
28	29	30	31		

ყველა ღონისძიება

საერთაშორისო ბაზარზე მართვა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო

მანქანების GPS ხაფანგების რუკა მანქანების განრიგი სტატისტიკა

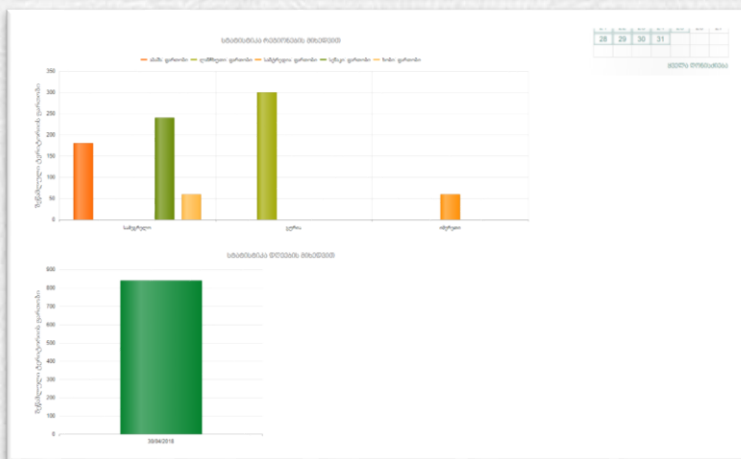
ხაფანგების რუკა

დაგეგმილი ღონისძიებები

მაისი 2018

ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	შაბ	კვი
	1	2	3	4	5
7	8	9	10	11	12
14	15	16	17	18	19
21	22	23	24	25	26
28	29	30	31		

ყველა ღონისძიება

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ, ეფექტური მონიტორინგის მიზნით, შეიქმნა ერთიანი ელექტრონული სისტემა, რომლის ადმინისტრირებას ახდენს აბაშის შტაბი. ყველა სახის ინფორმაცია აისახება ინტერაქტიულ რუკაზე. იხ.: parosana.ge

სისტემა აერთიანებს:

- ✓ მანქანების GPS

მანქანები აღჭურვილია GPS-სისტემით, რაც უზრუნველყოფს რეალურ დროში ყველა მათგანის მარშრუტისა და ლოკაციის ადგილის განსაზღვრას;

- ✓ ხაფანგების რუკა:

ელექტრონულ სისტემაში აღრიცხულია ყველა ფერომონიანი მწერ საჭერის (ხაფანგების) კოორდინატი, რომელიც განთავსდა რისკის ზონებში. ადამიანური რესურსისა და მობილური აპლიკაციის დახმარებით, კვირაში ერთხელ ხდება მწერ საჭერზე დაფიქსირებული მავნებლის რაოდენობის აღრიცხვა. საგანგაშოა 10 ერთეულზე მეტი, რა დროსაც აპლიკაციის მეშვეობით წითლდება ზონა და იწყება შენამვლითი ღონისძიება;

- ✓ მანქანების განრიგი:

განრიგი დგება 24 საათით ადრე მიღებული და დამუშავებული ინფორმაციის საფუძველზე, რეგიონის, მუნიციპალიტეტის, სოფლის, თარიღის და მანქანების რაოდენობის მითითებით;

- ✓ სტატისტიკა:

აღრიცხავს შენამვლითი ტერიტორიების ფართობს მუნიციპალიტეტისა და თარიღის მიხედვით;

- ✓ კალენდარი:

ინტერნეტის ნებისმიერი მომხმარებლისთვის ხელმისაწვდომია ყველა დაგეგმილი და ჩატარებული ღონისძიების ხილვა კალენდრის დღეების მიხედვით.

ერთიანი ელექტრონული საინფორმაციო სისტემა

კალენდარი

საპარამეტროს ბარიერი დაკავშირება და სერვისის მართვა

მანქანის GPS

ხაზგანმეორება რუკა

მანქანის მართვა

სტატისტიკა

ხვალინდელი დღის შენაშვლების ბანრიზი | 03.05.2018

დამატებითი ღონისძიებები

ხვალინდელი დღის განრიგი კერ არ არის დამტკიცებული.

1. თარიღის მიხედვით შესაძლებელია ყველა ჩატარებული ღონისძიების ხილვა

მაისი 2018

		2	4	5	6
7	8	9	10	11	12
14	15	16	17	18	19
21	22	23	24	25	26
28	29	30	31		

ყველა ღონისძიება

დეტალური ინფორმაცია

ღონისძიების დასახელება: ოზურგეთის საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურის შეხვედრა სოფლის მოსახლეობასთან

ღონისძიების დაწყების თარიღი: 02.05.2018 12:00

ღონისძიების ჩატარების ადგილი (სოფელი, მუნიციპალიტეტი): ლიხაური (ოზურგეთი)

საკონტაქტო პირი: თეა კუპრაძე ტელეფონის ნომერი: 551005332

ღონისძიების აღწერა: შეხვედრა ლიხაურის მოსახლეობასთან.

2 მბი

ოზურგეთის საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურის შეხვედრა სოფლის მოსახლეობასთან

გურია / ოზურგეთი / ლიხაური
თეა კუპრაძე - 551005332

2 მბი

ლიხაურის საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურის შეხვედრა სოფლის მოსახლეობასთან

გურია / ლიხაური / ჩოჩიათი
რევაზ ზენაიშვილი - 551545044

2 მბი

წყალტუბოს საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურის შეხვედრა სოფლის მოსახლეობასთან

იზურეთი / წყალტუბო / გაბისწყალი
მერაბ ჩიკაიძე - 595554739

2 მბი

თერჯოლის საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურის შეხვედრა სოფლის მოსახლეობასთან

იზურეთი / თერჯოლა / ჩხარი
გურამი გურჯიძე - 599654511

2. მაგ.: შერჩეულ თარიღზე შედგა ოზურგეთის, ლიხაურის, წყალტუბოს, თერჯოლის, სამტრედიის, საჩხერის საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურების შეხვედრა ადგილობრივ მოსახლეობასთან

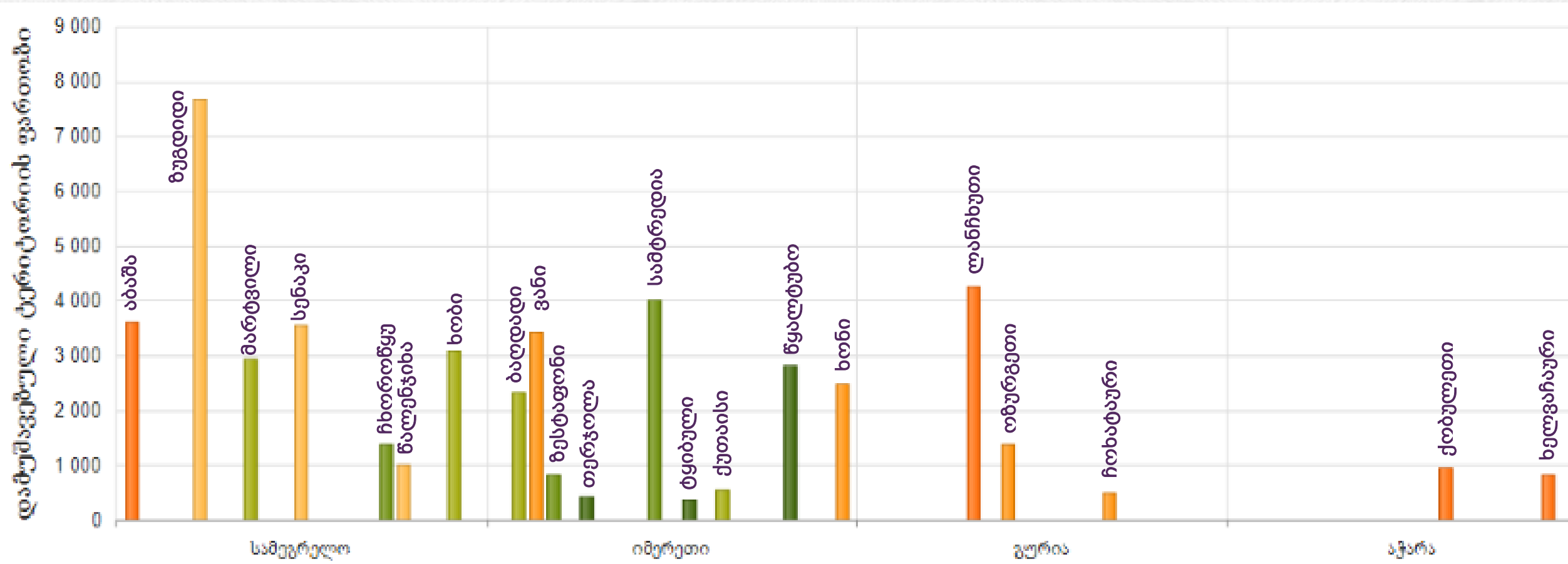
3. თითოეული მათგანის შეხებისას შესაძლებელია დეტალური ინფორმაციის ხილვა - მუნიციპალიტეტის, სოფლისა და ადგილობრივი საკონტაქტო პირის მითითებით

დაშუაავებული ტერიტორიების ფართობის სტატისტიკა რეგიონების მიხედვით

აბაშის მუნიციპალიტეტის შტაბი, განხორციელებული შენამვლითი სამუშაოების კვალდაკვალ მონაცემებს ყოველდღიურად აახლებს.

- მონიტორინგის შედეგების მიხედვით იგეგმება შენამვლითი სამუშაოები. რიგ შემთხვევაში, ზოგიერთი თვითმმართველი ერთეული, ფუტკრის უსაფრთხოების ღონისძიებების ჩასატარებლად, წამლობის დაწყებამდე, გარკვეულ ვადას ითხოვს.

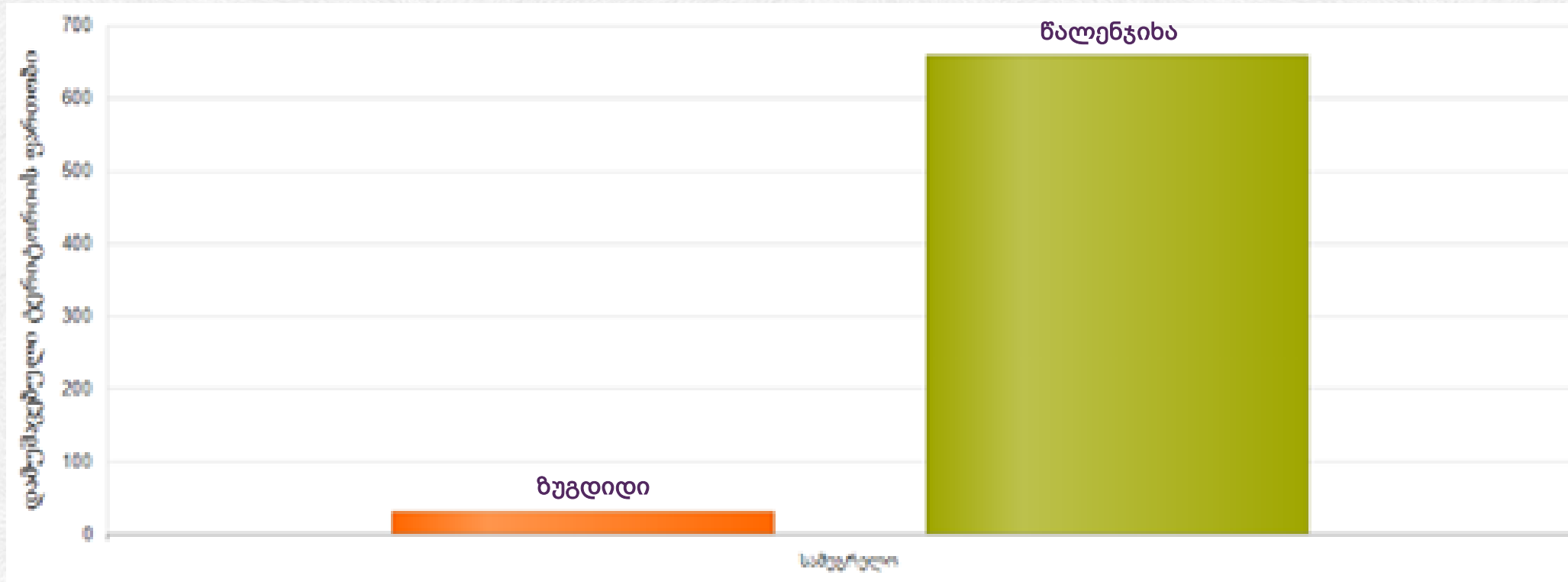
თერმული ნისლის მეთოდით დაშუაავებული ტერიტორიების ფართობი

დაშუშავებული ტერიტორიების ფართობის სტატისტიკა რეგიონების მიხედვით

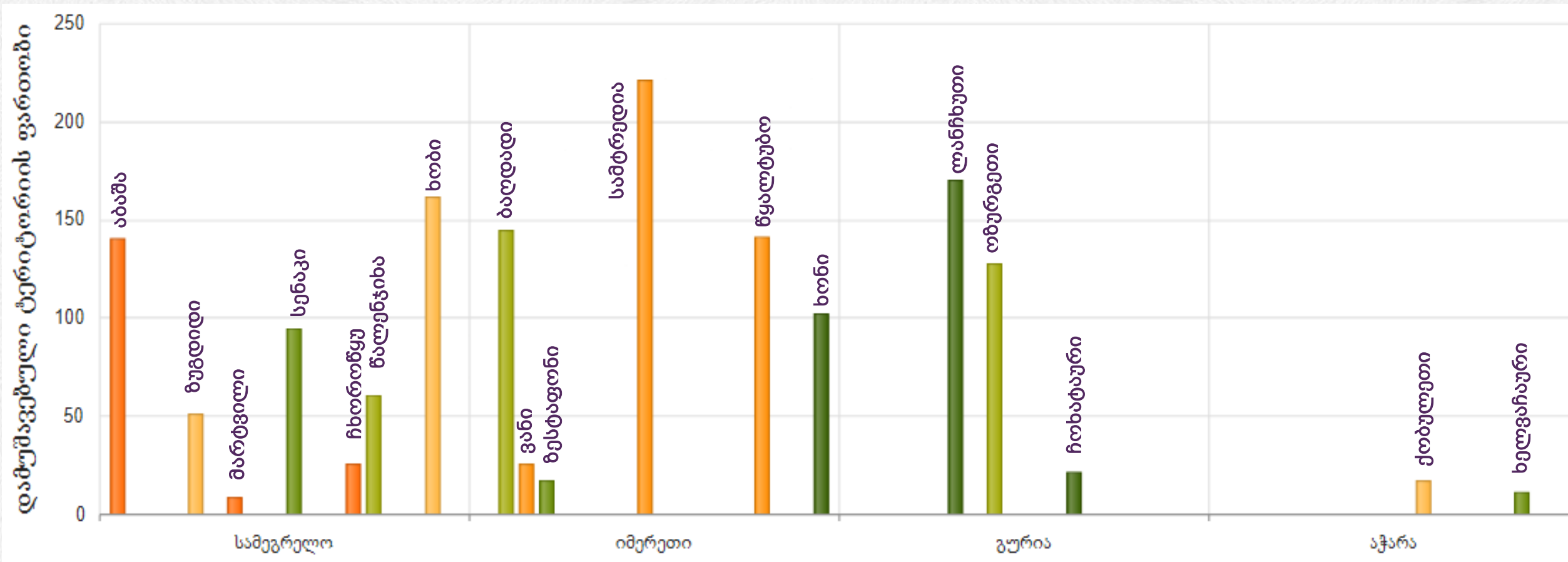

ცივი შესხურების მეთოდით დაშუშავებული ტერიტორიების ფართობი

დაშუშავებული ტერიტორიების ფართობის სტატისტიკა რეგიონების მიხედვით

„მოიზიდე და მოკალის“ პრინციპით დაშუშავებული

საინფორმაციო კამპანია

აზიურ ფაროსანასთან ბრძოლის სტრატეგიის ერთ-ერთი ძირითადი მიმართულებაა აქტიური საინფორმაციო კამპანია და მოსახლეობის ინფორმირებულობის გაზრდა. ამ მიზნით, სურსათის ეროვნული სააგენტო წლის დასაწყისიდან ახორციელებს სხვადასხვა სახის ღონისძიებას.

- საქართველოს ყველა რეგიონში შეხვედრები და სწავლებები გაიმართა სურსათის ეროვნული სააგენტოს მცენარეთა დაცვის სპეციალისტების მონაწილეობით;
- ადგილობრივი ხელისუფლების და სამსახურების წარმომადგენლებს მიეწოდა ინფორმაცია მავნებელთან ბრძოლის მეთოდებსა და სახელმწიფოს მიერ დაგეგმილი ღონისძიებების შესახებ.
- დაიბეჭდა და მიმდინარეობს გავრცელება ნახევარი მილიონი საინფორმაციო ბროშურის, სახელწოდებით - „ერთად ვებრძოლოთ აზიურ ფაროსანას“;
- სისტემატიურად შუქდება მიმდინარე აქტივობები;
- გადაიცემა სხვადასხვა სასწავლო სიუჟეტები და პრაქტიკული რჩევები მოსახლეობისთვის, მაგ.: გადაცემა „აგრო სიახლეები“, „ფერმა“, სხვადასხვა თოქშოუები;

სურსათის ეროვნული სააგენტოს გურიის რეგიონული სამსახურის ორგანიზებით, ოზურგეთში მეფუტკრეებთან შეხვედრა გაიმართა:

- უსაფრთხოების ზომების და მეფუტკრეების ინტერესების გათვალისწინებით, იმ ტერიტორიებზე, სადაც საფუტკრეებია განთავსებული თერმული ნისლის ტექნოლოგიით დამუშავება მიმდინარეობს სალამოს საათებში, როცა ფუტკარი უკვე დაბინავებულია;
- „მოიზიდე და გაანადგურე“ სადგურების განთავსება ყვავილოვანი მცენარეებისგან მოშორებით მიმდინარეობს.

საინფორმაციო კამპანია

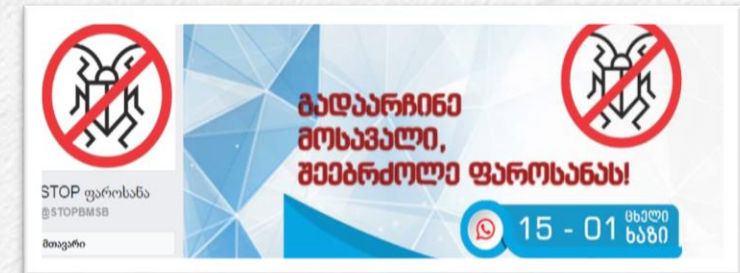
- ყოველდღიურ რეჟიმში ხდება შეტყობინებების მიღება გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ცხელ ხაზზე და ცალკე ფუნქციონირებს ცხელი ხაზი სამეგრელოში, გურიასა და იმერეთში;
- მოსახლეობას დაურიგდა თხილის მოვლის სქემა და იგეგმება სხვა სასოფლო-სამეურნეო კულტურების მოვლის სქემების დაბეჭდვა და გავრცელება საინფორმაციო-საკონსულტაციო ცენტრების მეშვეობით;
- იგეგმება საინფორმაციო ვიდეორგოლების განთავსება ცენტრალურ და რეგიონულ ტელევიზიებში;
- ამოქმედდა სპეციალური ფეის ბუქ გვერდი და ვებ გვერდი STOP ფაროსანა; parosana.ge

- გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ცხელ ხაზი; ცხელი ხაზი სამეგრელოში, გურიასა და იმერეთში

- რეგიონებში, მოსახლეობასთან აქტიური კამპანია მიმდინარეობს ფაროსანასთან ბრძოლის მექანიკური საშუალებების ფართე გამოყენებისთვის.
- ადგილობრივი ხელისუფლების დახმარებით, მონიტორინგი ჩატარდება საკარმიდამო ნაკვეთებში განხორციელებული ღონისძიებების გამოსავლენად.

მეზობელ ქვეყნებთან თანამშრომლობა

ქართველი სპეციალისტები აქტიურად თანამშრომლობენ კოლეგებთან იმ ქვეყნებიდან, სადაც აზიური ფაროსანა გამოწვევაა

ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებების ფარგლებში, განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა თხილის მწარმოებლებისა და აგრონომების, ასევე მეფუტკრეების ინფორმირებას მიმდინარე კამპანიის დეტალებთან დაკავშირებით. ამ მიზნით:

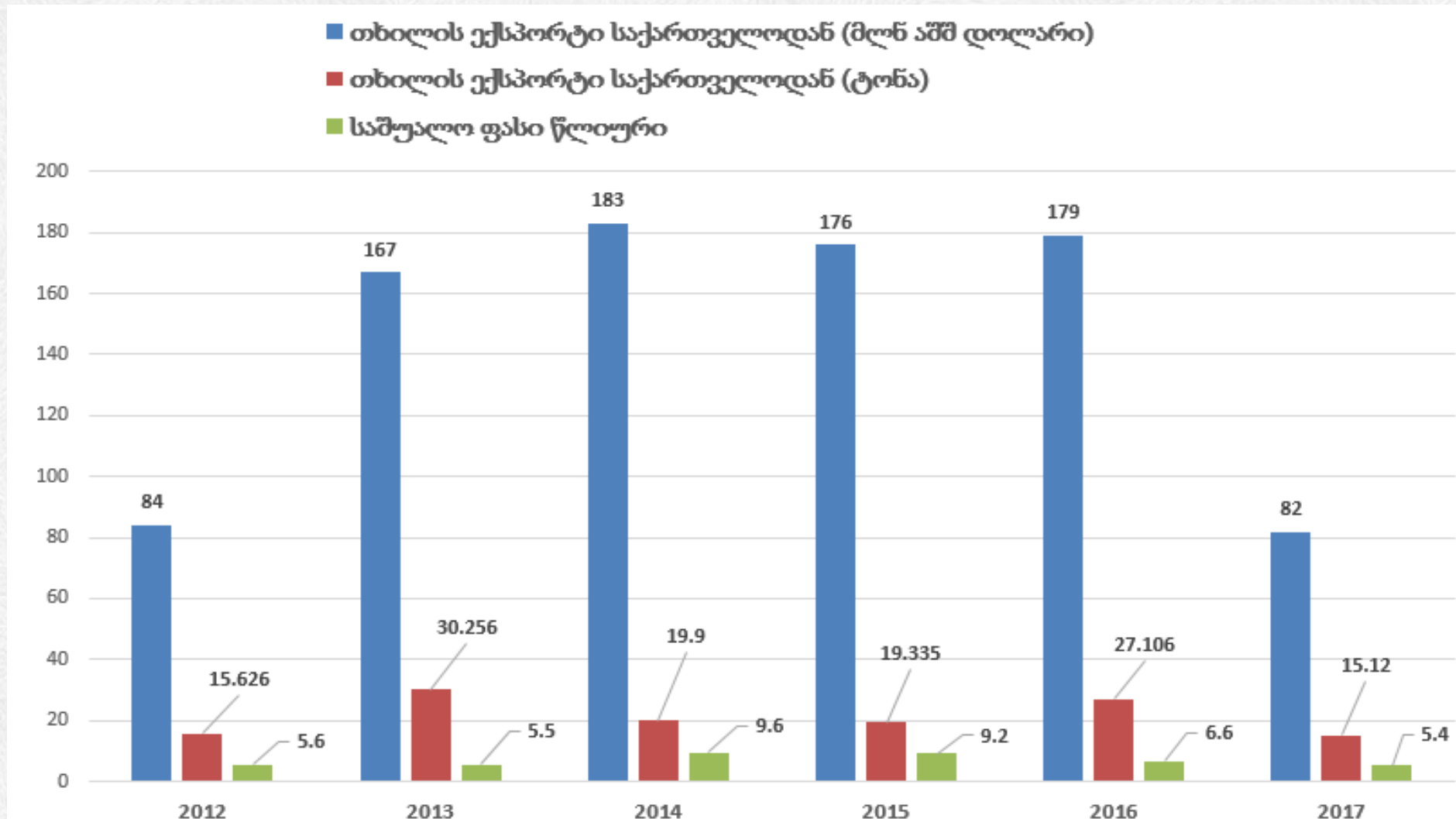
- საქართველოს თხილის მწარმოებელთა ასოციაციის და სურსათის ეროვნული სააგენტოს ორგანიზებით, წალენჯიხაში, მეთხილეთა ასოციაციის ოფისში აგრონომებისთვის, სპეციალისტებისა და ფერმერებისთვის გაიმართა სწავლება აზიური ფაროსანას მონიტორინგის და მავნებლის ბიოლოგიის საკითხებთან დაკავშირებით. სწავლება წამყვანმა იტალიელმა პროფესორებმა ლუჩიანა ტაველამ და მატეო მასპელომ ჩაატარეს;
- რუსეთის მცენარეთა დაცვის სპეციალისტებმა, საქართველოში ვიზიტის ფარგლებში აზიურ ფაროსანასთან ბრძოლის ღონისძიებების და ვითარების გაცნობის მიზნით, დაათვალიერეს გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ფიტოსანიტარიული ლაბორატორია. აღმოსავლეთ საქართველოში მოინახულეს მავნებლის მონიტორინგის სისტემები. აგრეთვე, დასავლეთ საქართველოში ადგილზე გაეცნენ, აბაშის მუნიციპალიტეტში არსებულ მავნებელთან ბრძოლის საკოორდინაციო შტაბის მუშაობას;

მეზობელ ქვეყნებთან თანამშრომლობა

- საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს, საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ეფექტიანობის აღდგენის პროექტისა (USAID/REAP) და კომპანიის TRECE Inc (აშშ) ორგანიზებით, თბილისში გაიმართა სამეცნიერო-სამუშაო შეხვედრა თემაზე - „აზიური ფაროსანა-გლობალური გამოწვევა, საერთაშორისო გამოცდილება და პრობლემების გადაწყვეტის გზები“. მონაწილეობა მიიღეს აშშ-ის წამყვანმა სპეციალისტებმა და ქართველმა მეცნიერებმა. გამოცდილების გაზიარების მიზნით, ღონისძიებას ესწრებოდნენ საქართველოს მეზობელი ქვეყნების სპეციალისტები. საქართველოში იმყოფებოდნენ აშშ-ის უნივერსიტეტების და კვლევითი ცენტრების წამყვანი მეცნიერები, მათ შორის, აშშ-ის სოფლის მეურნეობის დეპარტამენტის სასოფლო-სამეურნეო კვლევის სამსახურის (USDA, ARS), ვირჯინიის ტექნიკური უნივერსიტეტის, სასოფლო-სამეურნეო კვლევებისა და ექსტენციის ცენტრის, ოკლაჰომას და პენსილვანიის სახელმწიფო უნივერსიტეტების წარმომადგენლები;
- გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ინიციატივით, „აგრიკორჯიას“ და ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს თბილისის სექტორის განვითარების პროექტის - **USAID/G-HIP** მხარდაჭერით, თბილისში გაიმართა მსოფლიოს წამყვანი სპეციალისტების ფორუმი, სადაც ქართველმა და უცხოელმა სპეციალისტებმა, მეცნიერებმა და ბიზნესსექტორის წარმომადგენლებმა სამუშაო შეხვედრის ფორმატში განიხილეს მავნებელთან ბრძოლის მეთოდები. ამ მიზნით, საქართველოში მოწვეული იყვნენ სპეციალისტები: კანადიდან, ესპანეთიდან, იტალიიდან, შვეიცარიიდან, თურქეთიდან და აზერბაიჯანიდან.

თბილის ექსპორტის დინამიკა მოცულობისა და ფასების მიხედვით

ბიფენტრინი

ბიფენტრინი განეკუთვნება ბოლო თაობის პირეტროიდული ჯგუფის ინსექტიციდებს:

სპეცტაქნიკით ხდება ტერიტორიების დამუშავება შემდეგი ქიმიური საშუალებებით:

- ბიფენტრინის შემცველი ინსექტიციდებით;
- ზეთოვანი ინსექტიციდებით (თერმული ნისლის ტექნოლოგია);

კუსტიციდების საშიშროება კლასიფიცირებულია ჯანმრთელობის დაცვის მსოფლიო ორგანიზაცია (WHO) კლასიფიკაციის (2009) მიხედვით:

- IA კლასი - განსაკუთრებულად საშიში;
- IB კლასი - ძლიერ საშიში;
- II კლასი - ზომიერად საშიში;
- III კლასი - ნაკლებად საშიში ;
- U - არ იწვევს მწვავე მოწამვლის საშიშროებას ნორმალური ხმარებისას;

- ლაბილურია და ნაკლები ზიანი მოაქვს გარემოსთვის;
- პირეტროიდები განეკუთვნება ადამიანებისთვის II კლასის საშიშროების პესტიციდებს - ზომიერად საშიში;
- მსოფლიოში ცნობილი და ყველაზე გამოყენებადი ბიოლოგიური პრეპარატების მოქმედი ნივთიერებები, რომლებიც გამოიყენებიან როგორც ინსექტიციდები, ასევე განეკუთვნიან საშიშროების II კლასს (მაგ.: სულფატი-შაბიამანი, ბორდოს ნარევი და სხვა);
- ბიფენტრინი ეფექტურია სასოფლო-სამეურნეო კულტურების ფართო სპექტრის მავნებლის წინააღმდეგ;
- სხვადასხვა სავაჭრო სახელით დარეგისტრირებულია მსოფლიოს ბევრ ქვეყანაში. დღეისთვის საქართველოში სხვადასხვა სავაჭრო სახელით დარეგისტრირებულია ბიფენტრინის შემცველი 8 პრეპარატი, აქედან 5 შეიცავს მხოლოდ ერთ მოქმედ ნივთიერებას - ბიფენტრინს;

2017 წლის გამოცდილებამ აჩვენა, რომ სათანადო სიფრთხილის გამოჩენისას, ფაროსანას წინააღმდეგ რეკომენდებული პრეპარატების რეგლამენტების დაცვით ჩატარებული წამლობა ფუტკრისთვის საშიშროებას არ წარმოადგენს;

პრეპარატები ასევე უსაფრთხოა ადამიანის სიცოცხლისთვის;

პრეპარატების გამოყენებისას უსაფრთხოების წესების დაცვის თაობაზე მუდმივად მიმდინარეობს მოსახლეობის ინფორმირება.

სამეცნიერო - კვლევითი სამუშაოები

„აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლის 2018 წლის სახელმწიფო პროგრამის“ ფარგლებში, საქართველოს მთავრობამ დაამტკიცა განკარგულების პროექტი სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების განხორციელების თაობაზე, რომელიც მიზნად ისახავს:

- საქართველოს პირობებში აზიური ფაროსანას ბიოლოგიის შესწავლას, მისი ბიოლოგიური მტრების გამოვლენას, მათი გამოყენების შესაძლებლობას და მიზანშეწონილობას, მონიტორინგს და მცენარეთა დაცვის სხვადასხვა, მათ შორის, ბიოლოგიური საშუალებების ეფექტიანობის შესწავლას;
- განკარგულების პროექტის თანახმად, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს სისტემაში შემავალი სსიპ – სურსათის ეროვნული სააგენტო, სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების უზრუნველყოფის მიზნით, 500 000 ლარს გადასცემს საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მმართველობის სფეროში შემავალ სსიპ – შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნულ სამეცნიერო ფონდს, რომელსაც აქვს მრავალწლიანი გამოცდილება სახელმწიფო საგრანტო კონკურსების ადმინისტრირებაში;
- სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოებისათვის გამოყოფილი თანხა გაიცემა გრანტის სახით ღია კონკურსის საფუძველზე და დამოუკიდებელი ექსპერტების შეფასების შედეგად შეირჩევა საუკეთესო ხარისხის კვლევითი პროექტები.

2018 წელს აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებათა ძირითადი მიზანი

აზიურ ფაროსანასთან ბრძოლის მსოფლიო პრაქტიკიდან გამომდინარე მავნებლის სრული მოსპობა შეუძლებელია, თუმცა, შესაძლებელია მისი პოპულაციის კონტროლი და მართვა, რაც უზრუნველყოფს სასოფლო-სამეურნეო კულტურების დაცვას და მოსავლის დანაკარგების მოქცევას 5-15 %-ის ფარგლებში;

2018 წელს აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებათა ძირითადი მიზანია გარემოსადმი ნაკლებად მავნე ტექნოლოგიების გამოყენებით მავნებლის რიცხოვნობის შემცირება და კონტროლი, რათა მინიმუმამდე იქნას დაყვანილი სასოფლო-სამეურნეო კულტურების დაზიანება და მისგან გამომწვეული ეკონომიკური ზარალი.

სახელმწიფოსა და საზოგადოების როლები აზიურ ფაროსანასთან ბრძოლის ღონისძიებებში

პროგრამის ეფექტურად განხორციელება შესაძლებელია სახელმწიფოს, ფერმერებისა და მთლიანად საზოგადოების მხოლოდ ერთობლივი ძალისხმევით.

სახელმწიფოს როლი

სახელმწიფო მავნებლის წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებებს ახორციელებს:

- სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებულ ტერიტორიებზე
- კერძო სავარგულებზე, სადაც აუცილებელია სპეციალიზებული ტექნიკის გამოყენება

სახელმწიფო უზრუნველყოფს საზოგადოების ინფორმირებულობას:

- მავნებელთან საკუთარი ძალებით ბრძოლისთვის აუცილებელი პრეპარატების, მექანიკური საშუალებებისა და ტექნიკის გამოყენების შესახებ
- მავნებლის ბიოლოგიის შესახებ
- გარემოს დაცვისა და უსაფრთხოების ზომების შესახებ

საზოგადოების როლი

- ფერმერებმა დროულად და სრულყოფილად უნდა ჩაატარონ აგროტექნიკური სამუშაოები საკუთარ სავარგულებში
- ბიზნეს-ორგანიზაციებმა უნდა განახორციელონ სახელმწიფოს მიერ მიწოდებული რეკომენდაციები საკუთარი საქმიანობის არეალში
- მოსახლეობამ შესაბამის სტრუქტურებს უნდა შეატყობინოს მავნებლის ინვაზიის შემთხვევების შესახებ

მოსალოდნელი შედეგები

1

სასოფლო-სამეურნეო და სატყეო კულტურებზე მიყენებული ზიანის შემცირება;

2

ცალკეული ფერმერებისათვის და ქვეყნის ეკონომიკისთვის მიყენებული ზარალის შემცირება;

3

სპეციალური ტექნიკის პარკის შექმნა, რომლის გამოყენებაც შესაძლებელია სხვა სასოფლო-სამეურნეო მიზნებითაც;

4

მეტი გამოცდილება და ფაქტობრივი მონაცემი მავნებლის ბიოლოგიის, გადაადგილების მარშრუტების, რიცხოვნობის შესახებ, რაც აისახება სათანადო მონაცემთა ბაზებში და გამოყენებული იქნება მავნებელთან შემდგომი ბრძოლის ოპტიმიზაციისთვის;

5

ურბანულ დასახლებებში პარკებისა და სკვერების მცენარეებისთვის მიყენებული ზიანის შემცირება.

პროგრამის განხორციელებაში ჩართული მხარეები

პროგრამის განმახორციელებელი

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო და მისი შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულები

ჩართული მხარეები

- ამერიკის შეერთებული შტატების საერთაშორისო განვითარების სააგენტო USAID და მის მიერ დაფინანსებული პროექტები
- ევროკავშირის ყოვლისმომცველი ინსტიტუციური განვითარების პროგრამა EU CIB
- კომპანია "ფერეროს" წარმომადგენლობა საქართველოში "აგრი ჯორჯია"
- საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია
- საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემია
- საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტი
- სასოფლო-სამეურნეო სფეროში მომუშავე დარგობრივი ასოციაციები
- საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო;
- რეგიონული და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები.

პროგრამის განხორციელებაში ჩართული მხარეები

უწყებათაშორისი კომისია

1. საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
2. საქართველოს შრომის, სოციალური უზრუნველყოფისა და ჯამრთელობის დაცვის სამინისტრო
3. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
4. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო
5. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო
6. შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი
7. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა
8. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა
9. ადგილობრივი თვითმმართველობები
10. საქართველოს პარლამენტი
11. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია

2017 წელს სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიერ ჩატარებული სამუშაოები

1

აზიური ფაროსანას მონიტორინგის სისტემის დანერგვა

- 21,000 ფერომონიანი მოსაზიდი ხაფანგი განთავსდა მთელი ქვეყნის ტერიტორიაზე

2

ქიმიური საშუალებები და ტექნიკა

- გამოყენებული იყო მსოფლიოს წამყვანი ენტომოლოგების მიერ რეკომენდებული ბიფენტრინის ჯგუფის პრეპარატები
- სამეგრელოს, გურიის, იმერეთის მუნიციპალიტეტებს გადაეცა ინსექტიციდები, შემსხურებელი აგრეგატები, ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები; გალის რაიონს და აჭარის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გადაეცა პრეპარატები
- სამეგრელოში, გურიაში, აჭარასა და იმერეთში დაახლოებით 230 ათას ოჯახს გადაეცა პრეპარატები, ფერომონები და საინფორმაციო მასალები
- სატრაქტორო და სამანქანე აგრეგატებით, საავიაციო ტექნიკით 110,000 ჰექტარზე მეტი ფართობი დამუშავდა

3

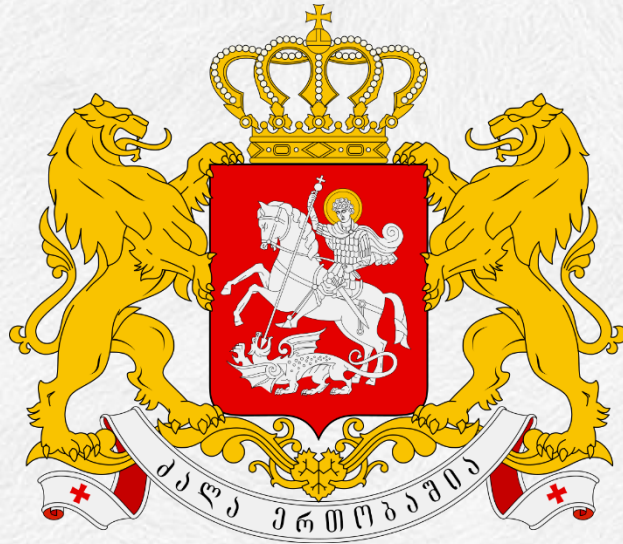
საინფორმაციო კამპანია

- გავრცელდა 700,000-ზე მეტი საინფორმაციო ბროშურა
- მას-მედიაში აზიურ ფაროსანასთან ბრძოლის ღონისძიებები და რეკომენდაციები რამდენიმე ათასჯერ გაშუქდა
- გააქტიურდა სურსათის ეროვნული სააგენტოს ვებ-გვერდი, სოციალური ქსელის გვერდი
- 12,000-იანი ტირაჟით დაიბეჭდა და რეგიონებში გავრცელდა სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გაზეთის "ჩვენი სოფელი" სპეციალური ნომერი

2018 წლის პროგრამის ბიუჯეტი

საქონელი და მომსახურება	ღირებულება (ლარი)
კესტიციდები/დახმარე მასალები	15,850,000
საწვავი	5,191,116
მივლინებები	855,000
შტატგარეშე მომუშავეთა მომსახურების ანაზღაურება	1,093,500
შტატგარეშე მომუშავეთა ანაზღაურება (ქოლცენტრი)	28,800
ქოლცენტრის ფუნქციონირება	12,000
გენერატორის მომსახურება, ავიაშესხურება, ნარჩენების მართვა	1,440,000
თექნიკის საგარანტიო საექსკლუტაციო და კომპლექტაციის ხარჯი	592,720
ლოჯისტიკის ხარჯები	82,500
სკეც-თექნიკა და მშენებლობა	20,000,000
ავტომანქანების დაზღვევა	292,810
მედია და PR კამპანია	1,880,880
მეცნიერული სამუშაოები, კვლევები	1,550,000
დახმარე ინვენტარი / ინდ. დაც.საშ.	151,100
სულ	49,020,426

მადლობა ყურადღებისთვის

საქართველოს გარემოს დაცვისა და
სოფლის მეურნეობის სამინისტრო